

Sygn. akt X GC 314/13

2)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący **SSO Małgorzata Korfanty**

Protokolant **Sonia Wiktor**

po rozpoznaniu w dniu **18 grudnia 2013 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa:(...) **Spółki Akcyjnej w G.**

przeciwko: **P. S.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego P. S. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 530.000,00 (pięćset trzydzieści tysięcy 00/100) zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2012 r.

oraz kwotę 33.717,00 (trzydzieści trzy tysiące siedemset siedemnaście 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

SSO Małgorzata Korfanty

Sygn. akt X GC 314/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w G. wniosła o zasądzenie od pozwanego P. S. kwoty 530.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 maja 2012 r. oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że zawarła z pozwanym umowę sprzedaży linii do przesiewania i pakowania węgla. Przedmiot umowy został wydany i obecnie jest użytkowany przez pozwanego zgodnie z przeznaczeniem. Z tytułu dokonanej sprzedaży powódka wystawiła na rzecz pozwanego fakturę VAT na kwotę 787.200 zł, z której do zapłaty pozostała kwota dochodzona niniejszym pozwem. Pozwany mimo uznania roszczenia oraz podpisania porozumienia w sprawie spłaty długu nie uregulował dochodzonej należności.

W dniu 8 kwietnia 2013 r. w sprawie został wydany nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W piśmie procesowym z dnia 10 kwietnia 2013 r. powódka zmodyfikowała datę początkową naliczania odsetek na dzień 1 września 2012 r.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany zakwestionował zasadność oraz wysokość dochodzonego pozwanym roszczenia.

Pozwany podniósł, że nie uregulował pozostałej części należności ze spornej faktury, albowiem nie była ona zgodna z rzeczywistą wartością zakupionego przez pozwanego towaru. Wobec powyższego pozwany zwrócił się do rzeczoznawcy majątkowego z prośbą o ustalenie stanu technicznego linii do przesiewania i pakowania węgla oraz o jej wycenę. Biegły określił wartość rynkową urządzenia na kwotę 208.000 zł netto. Wobec treści powyższej opinii powódka wyraziła zgodę na obniżenie zobowiązania.

Po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego do tut. Sądu według właściwości ogólnej powódka w odpowiedzi na sprzeciw podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko.

Dodatkowo podkreśliła, że pozwany znał stan techniczny oraz charakterystykę zakupionej linii do przesiewania węgla, zaś opinia na którą powołuje się pozwany została sporządzona na okoliczności związane z pozyskaniem leasingu, a nie tak jak twierdzi pozwany celem ustalenia stanu technicznego linii przesiewania i pakowania węgla oraz jej wyceny.

W odpowiedzi na powyższe pozwany w piśmie procesowym z dnia 23 września 2013 r. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zmianę umowy kupna – sprzedaży w oparciu o art. 388 § 1 kc przez zmianę ceny sprzedaży linii do przesiewania i pakowania węgla z uwagi na to, iż w chwili zawarcia tej umowy wartość określona przez powódkę w rażąco stopniu przewyższała wartość świadczenia pozwanego.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka (...)Spółka Akcyjna w G., jako sprzedający zawarła w dniu 22 lutego 2013 r. umowę z pozwanym P. S., której przedmiotem była sprzedaż linii do przesiewania i pakowania węgla.

(dowód: umowa sprzedaży k. 27-29)

Przedmiot umowy został wydany pozwanemu.

Z tytułu dokonanej sprzedaży powódka wystawiła na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. na kwotę 787.200 zł z terminem płatności kwoty 147.200 zł do dnia 20 maja 2012 r., zaś pozostałej kwoty do 31 sierpnia 2012 r.

W wyniku częściowej zapłaty przez pozwanego pozostało do zapłaty 530.000 zł.

(dowód: faktura VAT k. 35-36)

Powódka wielokrotnie wzywała pozwanego do zapłaty.

Pozwany uznał roszczenie powódki oraz podpisał w dniu 23 stycznia 2013 r. porozumienie w sprawie spłaty długu.

W piśmie z dnia 5 listopada 2012 r. pozwany wyjaśnił, że opóźnienie w rozliczeniu wynika z faktu, iż przedłużyły się prace związane z przygotowaniem finansowania ze strony leasingu, niemniej są one już na ukończeniu. W obecnej chwili uzupełniany jest ostatni z dokumentów, mianowicie wycena rzeczoznawcy.

Mimo powyższego pozwany nie uregulował pozostałej do spłaty części należności.

(dowód: wezwania do zapłaty k. 37-40, 42-45, pisma pozwanego

k. 41, 30-31, porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia k. 32)

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, których wiarygodności i autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron.

Sąd pominął dowód z przesłuchania stron uznając, że wszystkie fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pozostały wyjaśnione w oparciu o przeprowadzone dotychczas środki dowodowe (art. 299 kpc).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpatrywanej sprawie bezspornym między stronami był fakt zawarcia umowy kupna – sprzedaży linii do przesiewania i pakowania węgla, wydania pozwanemu ww. przedmiotu umowy oraz zapłaty przez pozwanego na rzecz powódki z powyższego tytułu kwoty 257.200 zł.

Pozwany kwestionując żądanie powódki w pozostałym zakresie, tj. co do niezapłaconej części należności z faktury VAT nr (...) w kwocie 530.000 zł podnosił, że nie była ona zgodna z rzeczywistą wartością zakupionego przez pozwanego towaru, zaś rzeczoznawca majątkowy do którego zwrócił się pozwany określił wartość rynkową urządzenia na kwotę 208.000 zł netto.

Odnosnie do powyższego Sąd zważył w pierwszej kolejności, że łącząca strony umowa zawierała wszystkie essentialia negotii umowy kupna – sprzedaży. Określała bowiem w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości strony umowy, przedmiot umowy oraz cenę.

Podkreślenia wymaga przy tym, że w treści umowy zawarto oświadczenie pozwanego jako kupującego, iż urządzenie jest kompletne, mu znane oraz przejmuje go w takim stanie w jakim obecnie się znajduje.

Pozwany celem wykazania zasadności podnoszonego w toku procesu zarzutu braku ekwiwalentności świadczeń powoływał się na opinię prywatną sporządzoną na jego zlecenie przez rzeczoznawcę majątkowego M. D..

Sąd zważył jednakże, że dokument prywatny jakim jest złożona przez pozwanego opinia stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kc). Pozasądowa opinia sporządzona na zlecenie strony nie podlega zatem ocenie jako dowód z opinii biegłego i nie może być traktowana jako taki dowód, nawet gdyby została opracowana przez biegłego sądowego (tak też m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.06.2001r., sygn. akt I PKN 468/00, opubl. OSNP 2003/8/197 oraz w wyroku z dnia 12.04.2002r., sygn. akt I CKN 92/00, opubl. Lex nr 53932).

Istotnym jest przy tym, na co słusznie zwracała uwagę powódka, iż pozwany w pismach kierowanych do powódki w odpowiedzi na wezwania do zapłaty wskazywał, iż opóźnienie w rozliczeniu wynika z faktu, że przedłużyły się prace związane z przygotowaniem finansowania ze strony leasingu, niemniej są one już na ukończeniu. W obecnej chwili uzupełniany jest ostatni z dokumentów, mianowicie wycena rzeczoznawcy.

Powyższe koreluje z treścią przedłożonej przez pozwanego opinii, w której cel i przeznaczenie opinii określono jako „dla potrzeb kredytowych”.

Niezależnie zatem od faktu, iż przedłożona przez pozwanego opinia nie może być rozpatrywana w kategoriach opinii sądowej, to nie może ona stanowić dowodu na okoliczność wartości rynkowej zakupionego przez pozwanego urządzenia, albowiem z zasad doświadczenia życiowego wynika, że wycena urządzenia dla potrzeb kredytowych podlega innym kryteriom.

Pozwany nie wykazał zatem, iż ustalona przez strony w umowie cena urządzenia była rażąco niewspółmierna.

Dla poczynienia powyższych ustaleń koniecznym było dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, gdyż sporne okoliczności stanowią wiadomości specjalne. Wyjaśnienia przy tym wymaga, że wiadomości specjalne to szczególna wiedza specjalistyczna z danej dziedziny sztuki, techniki, kultury, budownictwa, przemysłu rolnictwa, transportu, komunikacji, informatyki, chemii itp. obejmująca wiadomości przekraczające poza zakres tych, jakimi dysponuje ogół osób inteligentnych i ogólnie wykształconych (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lipca 1975 r., sygn. akt I CR 331/75). Niewątpliwie wyżej przedstawione sporne okoliczności nie należą do wiadomości jakimi dysponuje ogół osób bez specjalistycznego i kierunkowego wykształcenia.

Nadto, podkreślenia wymaga, że dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może zostać zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 listopada 1999 r., sygn. akt I CKN 223/98, opubl. Wokanda 2000/3/7).

Pozwany powyższego dowodu nie zawnioskował.

Pozwany nie wykazał zatem jednej z przesłanek art. 388 § 1 kc, tj. dysproporcji świadczeń.

Zgodnie bowiem z treścią przywołanego przepisu jeżeli jedna ze stron, wyzyskując przymusowe położenie, niedołośćwo lub niedoświadczenie drugiej strony, w zamian za swoje świadczenie przyjmuje albo zastrzega dla siebie lub dla osoby trzeciej świadczenie, którego wartość w chwili zawarcia umowy przewyższa w rażącym stopniu wartość jej własnego świadczenia, druga strona może żądać zmniejszenia swego świadczenia lub zwiększenia należnego jej świadczenia, a w wypadku gdy jedno i drugie byłoby nadmiernie utrudnione, może ona żądać unieważnienia umowy.

Podkreślić przy tym należy, że dysproporcja majątkowa pomiędzy świadczeniami stron nie może być jakakolwiek, musi mieć postać kwalifikowaną i nosić przymiot „rażącej”.

Sąd nie znalazł zaś podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii biegłego na ww. okoliczność z urzędu.

Sąd zważył bowiem, że dopuszczenie dowodu z urzędu (art. 232 kpc) jest co do zasady prawem, a nie obowiązkiem Sądu, co oznacza, że tylko w wyjątkowych wypadkach może zostać uznane za obowiązek, którego naruszenie jest zarzucalne procesowo (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2000 r., sygn. akt II CKN 1322/00, opubl. LEX nr 51967).

Tymczasem pozwany niczym nie wykazał, żeby taki szczególny przypadek w jego sytuacji zachodził.

Na marginesie wskazać jedynie należy, iż pozwany nie wykazał również pozostałych przesłanek wyzysku, tj. iż pozwany zgadzał się na niekorzystne dla niego warunki umowy z uwagi na stan niedośćwa, niedoświadczenia albo znalezienie się w sytuacji przymusowej.

W świetle całokształtu powyższego Sąd uznał, że skoro łącząca strony umowa była ważna, pozwany nie wykazał rażącej dysproporcji wzajemnych świadczeń, a przy tym pozwany nie żądał obniżenia ceny, nie wskazywał na wady fizyczne przedmiotu umowy, ani też nie odstąpił od łączącej strony umowy, to roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie.

Stąd, Sąd na mocy art. 535 kc w zw. z art. 471 kc zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 530.000 zł tytułem pozostałej do zapłaty części należności za zakupione przez pozwanego urządzenie do przesiewania i pakowania węgla.

O odsetkach orzeczono po myśli art. 481 § 1 kc zasądzając je od dnia następnego po upływie terminu płatności spornej faktury VAT, tj. od dnia 1 września 2012 r.

W powyższym zakresie Sąd uwzględnił stanowisko powódki wyrażone w piśmie procesowym z dnia 10 kwietnia 2013 r., w którym zmodyfikowała ona datę początkową naliczania odsetek z dnia 21 maja 2012 r. na dzień 1 września 2012 r.

Powyższe wynikało z faktu, że termin płatności spornej faktury VAT został ustalony na dzień 20 maja 2012 r. jedynie w zakresie kwoty 147.200 zł, zaś co do pozostałej kwoty na dzień 31 sierpnia 2012 r.

W zakresie w jakim powódka zmodyfikowała żądanie odsetkowe Sąd postępowanie umorzył stosownie do treści art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203 § 1 kpc.

O kosztach orzeczono po myśli art. 100 kpc obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu powódce całości poniesionych przez nią kosztów procesu uznając, że powódka uległa swemu żądaniu jedynie w nieznacznej części.

Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26.500 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, kwotę 7.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, stosownie do § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSO Małgorzata Korfanty